

A

**CCE RF
CCE RR
REVISED**

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್, ಮಂಡಲಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560 003

**KARNATAKA SECONDARY EDUCATION EXAMINATION BOARD, MALLESWARAM,
BANGALORE – 560 003**

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮಾರ್ಚ್ / ಏಪ್ರಿಲ್, 2020

S. S. L. C. EXAMINATION, MARCH / APRIL, 2020

**ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS**

ದಿನಾಂಕ : 27. 03. 2020]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **16-S**

Date : 27. 03. 2020]

CODE NO. : 16-S

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : First Language — SANSKRIT

प्रथम भाषा — संस्कृतम्

(ಹೊಸ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ / New Syllabus)

(ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ & ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Regular Fresh & Regular Repeater)

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

[Max. Marks : 100

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನೆ
I. 1.	ಸಮುಚಿತೋತ್ತರಚಯನಪ್ರಶ್ನಾನಾಮ್ ಉತ್ತರಾಣಿ । 'पत्नी' अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति । (A) आर्या (B) चर्या (C) भार्या (D) सपर्या । ಉತ್ತರಮ್ : (C) ಭಾರ್ಯಾ	6 × 1 = 6 1

RF & RR (A) - 304

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
2.	<p>‘शुक्लः’ अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) श्वेतः (B) धवलः</p> <p>(C) शुभ्रः (D) कृष्णः ।</p> <p>उत्तरम्: (D) कृष्णः</p>	1
3.	<p>‘राजा’ अस्य स्त्रीलिङ्गरूपम् इदं भवति ।</p> <p>(A) राज्ञी (B) राणी</p> <p>(C) राजनि (D) राज्ञि ।</p> <p>उत्तरम्: (A) राज्ञी</p>	1
4.	<p>‘वक्ष्यामि’ अत्र एषः लकारः वर्तते ।</p> <p>(A) लट् लकारः (B) लृट् लकारः</p> <p>(C) लिट् लकारः (D) लोट् लकारः ।</p> <p>उत्तरम्: (B) लृट् लकारः</p>	1
5.	<p>डा० सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयः <u>लाहोरनगरे</u> अजायत । अत्र रेखाङ्कितपदस्य समुचितं प्रश्नवाचकपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) कदा (B) कति</p> <p>(C) कथम् (D) कुत्र ।</p> <p>उत्तरम्: (D) कुत्र</p>	1
6.	<p>एषु व्याकरणशुद्धं वाक्यम् इदं भवति ।</p> <p>(A) वीराय युद्धं रोचते । (B) वीरस्य युद्धं रोचते ।</p> <p>(C) वीरे युद्धं रोचते । (D) वीरेण युद्धं रोचते ।</p> <p>उत्तरम्: (A) वीराय युद्धं रोचते ।</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
II.	चतुर्थं पदं लिखत ।	4 × 1 = 4
7.	रमणः — महर्षिः :: गणपतिः — । उत्तरम् : मुनिः	1
8.	इदं जगतः — ईशावास्यम् :: कस्यस्विद्धनम् — । उत्तरम् : मा गृधः	1
9.	रसरत्नाकरः — नागार्जुनः :: अष्टाङ्गसङ्ग्रहः — । उत्तरम् : वाग्भटः	1
10.	शरणागतः — राजारामः :: अभयदायिनी — । उत्तरम् : चन्नम्मा	1
III.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।	7 × 1 = 7
11.	दधीचि महर्षेः आश्रमः कुत्र आसीत् ? उत्तरम् : दधीचि महर्षेः आश्रमः सरस्वती नद्याः तीरे आसीत् ।	1
12.	तृषितः चकोरः कम् आश्रयति ? उत्तरम् : तृषितः चकोरः चन्द्रम् आश्रयति ।	1
13.	किं किं शाश्वतं तिष्ठति ? उत्तरम् : हुतं दत्तं च शाश्वतं तिष्ठति ।	1
14.	नाट्ये कति रसाः सन्ति ? उत्तरम् : नाट्ये नव रसाः सन्ति ।	1
15.	उप्तं बीजं केन विना निष्फलं भवति ? उत्तरम् : उप्तं बीजं क्षेत्रं (क्षेत्रेण) विना निष्फलं भवति ।	1
16.	हिमलिङ्गं कदा दर्शनयोग्यं भवति ? उत्तरम् : हिमलिङ्गं श्रावणमासे दर्शनयोग्यं भवति ।	1
17.	भगवानरमणमहर्षेः पितुः नाम किम् ? उत्तरम् : भगवानरमणमहर्षेः पितुः नाम सुन्दरम् अय्यर् इति ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IV.	द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	4 × 2 = 8
18.	तैत्तिरीये सूर्यस्य विषये किं लिखितमस्ति ? उत्तरम् : तैत्तिरीये सूर्यस्य विषये एवं लिखितमस्ति । “मित्रो दाधार पृथिवीमुतद्याम् । मित्रः कृष्टीः ।” “सूर्यः भूमिं खगोलक्षेत्रं च धरति । आकाशकायेषु सूर्यः एव आकर्षणीयः शक्तिस्वरूपः अस्ति ।” इति ।	2
19.	सुमन्त्रप्रमुखाः दशरथाय किं व्यजिज्ञपन् ? उत्तरम् : सुमन्त्रप्रमुखाः दशरथाय सविनयम् एवं व्यजिज्ञपन् । देवे स्थितेऽपि तनयं तव रामभद्रम् लोकः स्वयं भजतु नाम किमत्र चित्रम् । चन्द्रं विना यदुपलम्भनहेतुभूतम् क्षीरोदमाश्रयति किं तृषितश्चकोरः ॥ इति ।	2
20.	‘भारतीयभावना’ इति पद्ये कविः कीदृशीं मातरं नमामि इति वदति ? उत्तरम् : भारतीयभावना इति पद्ये कविः - शैलशङ्कगवासिनीं कृपाकटाक्षशालिनीम् मङ्गलाङ्गशोभितां चराचरादिनायिकाम् । वल्लकी प्रभूत दिव्य भव्यगान तोषिणीम् राजराजपूजितां मातरं सदा नमामि इति वदति ।	2
21.	कैः षड्भिः निदानैः रोगाः सम्भवन्ति ? उत्तरम् : अत्यम्बुपानात्, विषमाशनात्, दिवा सुप्तेः, निशिजागरात्, मुत्रपुरीषयोः संरोधनात् च इति षड्भिः निदानैः रोगाः सम्भवन्ति ।	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
V.	सूचनानुसारम् उत्तरं लिखत ।	4 × 2 = 8
22.	सन्धिं विभज्य नाम लिखत । a) कुबुद्धिरेषा b) आत्मन्येव । उत्तरम्: a) कुबुद्धिः + एषा → विसर्गसन्धिः । b) आत्मनि + एव → यण्सन्धिः ।	1 1
23.	विग्रहवाक्यं विलिख्य समासनाम लिखत । a) यथाशक्ति b) चक्रपाणिः । अथवा समासं कृत्वा समासनाम लिखत । a) वर्ष वर्ष प्रति = b) हरिश्च हरश्च = उत्तरम्: a) शक्तिम् अनतिक्रम्य → अव्ययीभाव समासः । b) चक्रं पाणौ यस्य सः → बहुव्रीहि समासः । अथवा a) प्रतिवर्षम् → अव्ययीभाव समासः । b) हरिहरौ → द्वन्द्व समासः ।	1 × 2 = 2 1 1
24.	वाक्ये विद्यमानं कृदन्तपदं चित्वा प्रत्ययस्य नाम लिखत । a) त्वया अद्य पाठः पठनीयः । b) गुरुम् अनुसृत्य छात्राः गच्छन्ति । उत्तरम्: a) पठनीयः = अनीयर् प्रत्ययः । b) अनुसृत्य = ल्यप् प्रत्ययः ।	1 × 2 = 2 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
25.	<p>प्रयोगपरिवर्तनं कुरुत ।</p> <p>a) बालकेन पाठः पठ्यते ।</p> <p>b) पिता कार्यालयं गच्छति ।</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>a) बालकः पाठं पठति ।</p> <p>b) पित्रा कार्यालयः गम्यते ।</p>	<p>1 × 2 = 2</p> <p>1</p> <p>1</p>
VI.	<p>संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत ।</p> <p>26. ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಜನರು ಇವುಗಳಿಂದ ಅನಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ.</p> <p>Now-a-days different types of pollutions are found in the large cities. Due to this people are facing health regards.</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>महानगरेषु अद्य सर्वत्र विभिन्नानि मालिन्यानि दृश्यन्ते । एतेन जनाः अनारोग्यम् अनुभवन्ति ।</p>	<p>1 × 2 = 2</p> <p>2</p>
VII.	<p>कर्नाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत ।</p> <p>27. जगति जनाः अनेकाः भाषाः भाषन्ते । तासु अत्यन्तप्राचीनतमा मधुरा च संस्कृतभाषा अस्ति ।</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜನರು ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವೂ, ಮಧುರವೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.</p>	<p>1 × 2 = 2</p> <p>2</p>
VIII.	<p>यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत ।</p> <p>28. याचको भूत्वा अत्र अहम् आगतः ।</p> <p>कः पाठः ? कम् अवदत् ? याचकरूपेण कः आगतः ?</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>“त्यागधनः” इति पाठः ।</p> <p>दधीचिम् अवदत् ।</p> <p>याचकरूपेण इन्द्रः आगतः ।</p>	<p>4 × 3 = 12</p> <p>3</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
29.	<p>भवानेव संस्कृतेन ग्रन्थान् लिखतु । कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम्: “ज्ञानदीपः” इति पाठः । शूफक्महोदयः अवदत् । डा० सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयम् अवदत् ।</p>	3
30.	<p>किन्तु भवन्तं परिश्रान्तं पश्यामि । कः पाठः ? का अवदत् ? अत्र परिश्रान्तः कः ? उत्तरम्: “अभयदायिनी” इति पाठः । चन्नम्मा अवदत् । अत्र परिश्रान्तः राजारामः ।</p>	3
31.	<p>रसे गन्धे न रज्यते । कः पाठः ? कः अवदत् ? कः न रज्यते ? अथवा किंस्वित् श्रेष्ठतरं भवेत् ? कः पाठः ? कः अपृच्छत् ? कम् अपृच्छत् ? उत्तरम्: “भीष्मोक्तयः” इति पाठः । भीष्मः अवदत् । प्रज्ञाचक्षुः न रज्यते । अथवा “भीष्माक्तयः” इति पाठः । युधिष्ठिरः अपृच्छत् । भीष्मम् अपृच्छत् ।</p>	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IX.	कवेः देश-काल-कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	2 × 3 = 6
32.	भासः । उत्तरम् : कविः : भासः देशः : दक्षिणभारतम् कालः : क्रि०पू० पञ्चमं शतकम् कृतयः : स्वप्नवासवदत्तम् कर्णभारम् प्रतिमानाटकम् दूतघटोत्कचम्-इत्यादीनि ।	3
33.	कालिदासः । उत्तरम् : कविः : कालिदासः देशः : उज्जयिनी कालः : क्रि०पू० प्रथमं चतुर्थं पञ्चमं वा शतकम् । कृतयः : रघुवंशम् कुमारसम्भवम् इति महाकाव्यद्वयम् । मेघदूतम् ऋतुसंहारः इति खण्ड काव्यद्वयम् । विक्रमोर्वशीयम्, मालविकाग्निमित्रम् अभिज्ञानशाकुन्तलम् इति नाटकत्रयम् । प्रशंसा : कविकुलगुरुः, उपमा कालिदासस्य ।	3
X.	पद्यपाठस्य नाम उल्लिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।	3 × 3 = 9
34.	यस्तु सर्वाणि भूतानि आत्मन्येवानुपश्यति । सर्वभूतेषु चात्मानं ततो न विजुगुप्सते ॥ उत्तरम् : ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು “उपनिषद्‌चनम्” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹೀಗಿದೆ. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣುವನೋ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವನೋ ಅವನು ಯಾವುದರ ದರ್ಶನದಿಂದಲೂ ಜುಗುಪ್ಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.	3

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
35.	<p>यत्र कुत्र वा वयं समग्रभारते स्थिता भाषयापि धर्मतश्च भिन्नमार्गमाश्रिताः । आदितश्च मध्यतस्तथान्ततश्च भारताः भारतीयभावेनेति वृद्धिमेतु भारते ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು “ಭಾರತೀಯಭಾವನಾ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹೀಗಿದೆ.</p> <p>ನಾವು ಸಮಸ್ತ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಭಾಷೆಯಿಂದಲೂ, ಧರ್ಮದಿಂದಲೂ ಭಿನ್ನಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಭಾರತದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ-ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ-ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಾವು ಭಾರತೀಯರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಲಿ.</p>	3
36.	<p>रतिर्हासश्च शोकश्च क्रोधोत्साहौ भयं तथा । जुगप्साविस्मयशमाः स्थायिभावाः प्रकीर्तिताः ॥</p> <p>अथवा</p> <p>नायिकाश्चैव वक्ष्यामि चतस्रः पुनरेव तु । दिव्या च नृपपत्नी च कुलस्त्री गणिका तथा ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು “ನಾಟ್ಯಾಂಶಾಃ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಇದರಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರಾದಿ ನವರಸಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾಯಿಭಾವಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ರತಿ, ಹಾಸ, ಶೋಕ, ಕ್ರೋಧ, ಉತ್ಸಾಹ, ಭಯ, ಜುಗುಪ್ಸೆ, ವಿಸ್ಮಯ, ಶಮ - ಇವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೃಂಗಾರಾದಿ ನವರಸಗಳ ಸ್ಥಾಯಿಭಾವಗಳು.</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು “ನಾಟ್ಯಾಂಶಾಃ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಧದ ನಾಯಕಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ದಿವ್ಯಾ, (ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರು), ನೃಪಪತ್ನೀ, ಕುಲಸ್ತ್ರೀ, ಗಣಿಕಾ, (ಪಂಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಳು) ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ವಿಧದ ನಾಯಕಿಯರನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.</p>	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XI. 37.	<p>वाक्ये विद्यमानं अलङ्कारं सलक्षणं समन्वयत । सौजन्यमेव सुवर्णम् ।</p> <p>अथवा</p> <p>मधुरं मधु पीयूषं तस्मात् तस्मात् कवेर्वचः । उत्तरम् : अलङ्कारस्य नाम : रूपकम् । लक्षणम् : उपमानोपमेययोः अभेदः रूपकम् । समन्वयः : अत्र उपमानोपमेययोः सुवर्ण-सौजन्ययोः मध्य अभेदः वर्णितः । अतः रूपकालङ्कारः ।</p> <p>अथवा</p> <p>अलङ्कारस्य नाम : सारालङ्कारः लक्षणम् : उत्तरोत्तरमुत्कर्षः सार इत्यभिधीयते । समन्वयः : मधु मधुरम्, तस्मात् च पीयूषं मधुरम्, तस्मात् कवेर्वचः मधुरम् इति पूर्वपूर्वपदार्थापेक्षया उत्तरोत्तरपदार्थस्य उत्कर्षः अत्र वर्णितः । अतः सारालङ्कारः ।</p>	<p>1 × 3 = 3</p> <p>3</p> <p>3</p>
XII. 38.	<p>प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दोनाम लिखत । वनभुवि तनुमात्रत्राणमाज्ञापितं मे ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>न न म य य UUU UUU --- U--- U- - वनभुवितनुमात्रत्राणमाज्ञापितं मे ।</p> <p>छन्दः : मालिनी अक्षराणि : 15 गणाः : न - न - म - य - य ।</p>	<p>1 × 3 = 3</p> <p>2</p> <p>1</p>
XIII. 39.	<p>पद्यं पूरयत । न चोरहार्यं । प्रधानम् ॥</p>	<p>1 × 4 = 4</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XIV.	<p>उत्तरम्: न चोरहार्यं न च राजहार्यं न भ्रातृभाज्यं न च भारकारि । व्यये कृते वर्धत एव नित्यम् विद्याधनं सर्वधनप्रधानम् ॥</p>	4
40.	<p>दशवाक्यैः उत्तरं कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत । किमर्थं मुञ्जः भोजं मारयितुं यतते ?</p> <p>उत्तरम्: ಧಾರಾ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಿಂಧುಲನೆಂಬ ರಾಜನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ವೃದ್ಧತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಭೋಜನೆಂಬ ಪುತ್ರನು ಜನಿಸಿದನು. ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಮುಂಜ ಎಂಬುವವನು ಸಿಂಧುಲನ ತಮ್ಮ. ತನ್ನ ವೃದ್ಧತ್ವವನ್ನರಿತ ಸಿಂಧುಲನು ತನ್ನ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಪಟ್ಟಕಟ್ಟಿದರೆ ಮಹಾಬಲನಾದ ಮುಂಜನು ಕೊಂದಾನು. ಇದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ರಾಜ್ಯವೂ ವೃಥಾ, ವಂಶಹಾನಿ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ, ಭೋಜನನ್ನೂ ಮುಂಜನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿಧನನಾದನು.</p> <p>ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ಮುಂಜನು ಬುದ್ಧಿಸಾಗರನೆಂಬ ಮುಖ್ಯಮಾತೃನ ಬದಲಿಗೆ ಬೇರೊಬ್ಬನನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡನು. ಭೋಜನನ್ನು ಗುರುಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದನು.</p> <p>ಒಮ್ಮೆ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ದೈವಜ್ಞನಿಗೆ ಮುಂಜನು ಭೋಜನ ಜನ್ಮಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ದೈವಜ್ಞನು 'ಭೋಜನು ಐವತ್ತೈದು ವರ್ಷ, ಏಳು ತಿಂಗಳು, ಮೂರು ದಿನ ವಿಶಾಲವಾದ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುವನು' ಎಂದನು.</p> <p>ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮುಂಜನು ಕಳಾಹೀನನಾಗಿ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಭೋಜನ ಪಾಲಾದರೆ ತಾನು ಬದುಕಿದ್ದೂ ವೃಥಾ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, ರಾಜ್ಯಲೋಭದಿಂದ ಭೋಜನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು.</p>	3 × 4 = 12
41.	<p>हनुमतः जननं बाल्यवृत्तान्तं च पद्यानुगुणं लिखत ।</p> <p>उत्तरम्: ಶ್ರೀರಾಮನಿಂದ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಗಳು ಹನುಮಂತನ ಜನನ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯವೃತ್ತಾಂತಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.</p> <p>ಸುಮೇರು ಎಂಬ ಸ್ವರ್ಣಪರ್ವತವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಕೇಸರಿ ಎಂಬುವವನು ಹನುಮಂತನ ತಂದೆ. ಅಂಜನಾ ಎಂಬುವವಳು ಕೇಸರಿಯ ಮೆಚ್ಚಿನ ಮಡದಿ. ವಾಯುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅಂಜನಾ ಭತ್ತದ ತೆನೆಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಗನಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿದಳು. ಒಮ್ಮೆ ಅವಳು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತರಲೆಂದು ಕಾಡಿಗೆ ತೆರಳಿದಳು. ತಾಯಿಯ ವಿಯೋಗದಿಂದಲೂ, ಹಸಿವಿನಿಂದಲೂ ಬಳಲಿದ ಮಾರುತಿಯು ಬಹಳ ರೋದಿಸಿದನು.</p>	4

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
42.	<p>ಆಗಷ್ಟೇ ಉದಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಜಪಾಕುಸುಮದಂತಿದ್ದ. ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹಣ್ಣೆಂದು ತಿಳಿದು ತಿನ್ನಲು ಗಗನಕ್ಕೆ ನೆಗೆದನು. ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದವನು ಶಿಶುವೆಂದೂ, ದೋಷ ಅರಿಯದವನೆಂದೂ, ರಾಮಕಾರ್ಯ ಇವನಿಂದ ಸಾಧಿತವಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಸೂರ್ಯನು ಮಾರುತಿಯನ್ನು ದಹಿಸಲಿಲ್ಲ.</p> <p>ಮಾರುತಿಯು ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನೆಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರಾಹುವು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲೆಂದು ಬಂದು, ಮಾರುತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಭೀತನಾಗಿ ಇಂದ್ರನಲ್ಲಿ ದೂರಿತ್ತನು. ಇಂದ್ರನು ಐರಾವತಾರೂಢನಾಗಿ ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಮಾರುತಿಯು ಐರಾವತವೂ ದೊಡ್ಡ ಹಣ್ಣೆಂದು ತಿಳಿದು ತಿನ್ನಲು ಧಾವಿಸಿದನು. ಆಗ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇಂದ್ರನು ತನ್ನ ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊಡೆದನು.</p> <p>ಇಂದ್ರನ ಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಮಾರುತಿಯ ಎಡಭಾಗದ ಹನುವು ಭಗ್ನಗೊಂಡಿತು. ತನ್ನಿಂದ ಭಗ್ನಹನುವಾದ ಮಾರುತಿಯು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹನುಮಾನ್ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತನಾಗಲಿ, ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದಲೂ ಅವಧ್ಯನಾಗಲಿ ಎಂದು ವರವನ್ನಿತ್ತು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು.</p> <p>ಭ್ರವಕಥಾಂ ಪಾಠಾನುಗುಣಂ ಸತ್ಸ್ಮಾನ್ ಲಿಖತ ಅಥವಾ ಅಮರನಾಥಗುಹಾವಿಷಯೇ ಕಾ ಪುರಾಣಕಥಾ ಅಸ್ತಿ ? ಉತ್ತರಮ್ : ಉತ್ತಾನಪಾದನೆಂಬ ರಾಜ. ಸುನೀತಿ, ಸುರುಚಿಯರು ಅವನ ಪತ್ನಿಯರು. ಸುನೀತಿಯ ಮಗ ಧ್ರುವ. ಸುರುಚಿಯ ಮಗ ಉತ್ತಮ. ರಾಜನಿಗೆ ಕಿರಿಯಳೂ, ಸುಂದರಿಯೂ ಆದ ಸುರುಚಿಯಲ್ಲೂ, ಅವಳ ಪುತ್ರ ಉತ್ತಮನ ಮೇಲೂ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೀತಿ. ಸುನೀತಿ ಹಾಗೂ ಧ್ರುವನ ಮೇಲೆ ಒಲವಿಲ್ಲ.</p> <p>ಒಮ್ಮೆ ರಾಜನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಉತ್ತಮನನ್ನು ನೋಡಿ ಆಸೆಯಾಗಿ ಧ್ರುವನು ತಾನೂ ಕೂರಲೆಂದು ರಾಜನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದನು. ಇದನ್ನು ಸಹಿಸದ ಸುರುಚಿಯು ಧ್ರುವನನ್ನು ತಡೆದು “ನನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರ” ಎಂದು ಗದರಿಸಿ ಕಳಿಸಿದಳು.</p> <p>ಇದರಿಂದ ದುಃಖಿತನಾದ ಧ್ರುವನು ಅಳುತ್ತಾ ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದನು. ತಾನು ತಂದೆಯ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾಗುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ, ಸುನೀತಿಯು “ಸರ್ವಲೋಕ ಶರಣ್ಯನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸು. ಅವನು ನಿನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವನು” ಎಂದಳು. ಅದರಂತೆ ಧ್ರುವನು ಭಗವಂತನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಡಿಗೆ ತೆರಳಿದನು. ನಾರಾಯಣನನ್ನು ದ್ವೇಶಿಸಿ ಘೋರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದನು. ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ “ಮಗು, ಚಿರಕಾಲ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಧರ್ಮದಿಂದ ಆಳು” ಎಂದು ಧ್ರುವನಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪದವಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು.</p> <p style="text-align: center;">ಅಥವಾ</p>	4

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
	<p>ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಮರನಾಥ ಗುಹೆಯೂ ಒಂದು. ಆ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಶ್ರಾವಣಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಮಲಿಂಗವು ದರ್ಶನ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.</p> <p>ಈ ಗುಹೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪುರಾಣ ಕಥೆ ಹೀಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಿವನನ್ನು “ನಾನು ಪ್ರತಿಜನ್ಮದಲ್ಲೂ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಜರಾಮರನಾದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಪತಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ನೀನೋ-ಅನಾದಿ-ಅನಂತ. ಕೇವಲ ನನ್ನಿಂದ ಏಕೆ ಜನ್ಮದೋಷವು ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.</p> <p>ಪಾರ್ವತಿಯ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದ ಶಂಕರನು ಅಮರತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಗುಹೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದನು. ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಬಿಳಿಪಾರಿವಾಳಗಳೆರಡು ಇದನ್ನು ಆಲಿಸಿ, ಅಮರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡವು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕ್ರುಧನಾದ ಶಿವನು ಅವೆರಡನ್ನೂ ದಹಿಸಿಹೊರಟನು. ಭೀತಿಗೊಂಡ ಅವೆರಡೂ “ನಿನ್ನ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಗದಿರಲಿ, ನಮ್ಮ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು. ನಮಗೆ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ದರ್ಶನವು ನಿರಂತರ ಲಭಿಸುವಂತೆ ಕರುಣಿಸು” ಎಂದು ಶಿವನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟವು.</p> <p>ಶಾಂತನಾದ ಶಿವನು “ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದು ತಿಂಗಳಕಾಲ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಹಿಮಲಿಂಗ ದರ್ಶನದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳೂ ಭಸ್ಮವಾಗುತ್ತವೆ” ಎಂದು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು.</p>	
XV.	ಅಧೋಲಿಖಿತಂ ಅನುಚ್ಛೇದಂ ಪಠಿತ್ವಾ ಪ್ರಶ್ನಾನ್ ಉತ್ತರತ 	1 × 4 = 4
43.	<p>ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥಾ ಮನುಷ್ಯಸ್ಯ ಜೀವಿತಕಾಲೇ ಪ್ರಮುಖಾ ಇತಿ ಉಚ್ಯತೇ ಸಃ ಕಾಲಃ ಮನುಷ್ಯಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯಸ್ಯ ಬೀಜರೂಪಂ ಬಹುನಾಂ ಮಹಾನುಭಾವಾನಾಂ ಬಾಲ್ಯಜೀವನಂ ಕ್ಲೇಶಮಯಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಪರಂತು ಯೇ ಸರ್ವಾನ್ ಕ್ಲೇಶಾನ್ ಅನುಭೂಯ ಪರಿಹೃತ್ಯ ವಾ ಜೀವನಸಂಘ್ರಾಮೇ ಯಶಃ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ತೇ ಏವ ಮಹಾಪುರುಷಾಃ ಇತಿ ಕಥ್ಯಂತೇ ತಾದೃಶೋಃ ಸರ್ಂಘಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯಃ ಅಪಿ ಅನ್ಯತಮಃ ಸಃ ಮಹೋದಯಃ ಚಿಕ್ಕಬಲ್ಲಾಪುರಮಂಡಲಸ್ಯ ಮುದ್ರೇನಹಲ್ಲೀ ಇತಿ ಲಘುಗ್ರಾಮೇ ಅಜಾಯತ ಬಾಲ್ಯಾದೇವ ಸಃ ಚತುರಮತಿರಾಸೀತ್ ಸಃ ಅತಿವಪರಿಶ್ರಮೇಣ ಸಮ್ಯಗಧೀತೃ ಅಭಿಯಂತು-ಪದವೀಮ್ ಅಲಭತ ಸಃ ಮೈಸೂರುಮಹಾರಾಜೇನ ಸರ್ವಕಾರಸ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಅಭಿಯಂತುರೂಪೇಣ ನಿಯುಕ್ತಃ ಅಭವತ್ ಕನ್ಯಾಂಬಾಡೀ ಜಲಬಂಧಸ್ಯ ಮೈಸೂರಿವಿಧ್ಯಾಲಯಸ್ಯ ಚ ನಿರ್ಮಾಣಂ ಸ ಏವ ಕೃತವಾನ್ </p> <p>ಪ್ರಶ್ನಾಃ -</p> <p>i) ಮಹಾನುಭಾವಾನಾಂ ಬಾಲ್ಯಜೀವನಂ ಕಥಂ ದೃಶ್ಯತೇ ?</p> <p>ii) ಕೇ ಮಹಾಪುರುಷಾಃ ಇತಿ ಕಥ್ಯಂತೇ ?</p> <p>iii) ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯಮಹೋದಯಃ ಕುತ್ರ ಅಜಾಯತ ?</p> <p>iv) ಕನ್ಯಾಂಬಾಡೀ ಜಲಬಂಧಸ್ಯ ನಿರ್ಮಾತಾ ಕಃ ?</p>	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम् :</p> <p>i) महानुभावानां बाल्यजीवनं क्लेशमयं दृश्यते ।</p> <p>ii) ये सर्वान् क्लेशान् अनुभूय परिहृत्य वा जीवनसङ्ग्रामे यशः प्राप्नुवन्ति ते एव महापुरुषाः इति कथ्यन्ते ।</p> <p>iii) विश्वेश्वरय्यः चिक्कबल्लापुरमण्डलस्य मुद्देनहल्ली इति लघुग्रामे अजायत ।</p> <p>iv) कन्नम्बाडी जलबन्धस्य निर्माता विश्वेश्वरय्यः ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
XVI.	<p>पत्रं लिखत ।</p>	1 × 5 = 5
44.	<p>विजयपुरमण्डलस्य सर्वकारीयप्रौढशालायाः छात्रः/छात्रा इति मत्वा नूतनगृहप्रवेशस्य निमित्तं दिनद्वयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य वर्गशिक्षकं प्रति विरामपत्रं लिखत ।</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>‘महाभारतम्’ इति पुस्तकं प्रेषयितुं निवेद्य काशीनगरस्य चौकाम्बाप्रकाशनस्य व्यवस्थापकं प्रति आवेदनपत्रं लिखत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p style="text-align: center;">विरामपत्रम्</p> <p>सकाशात्,</p> <p style="text-align: center;">छात्रः/छात्रा, दशमवर्गः, सर्वकारीया प्रौढशाला, विजयपुरमण्डलम् ।</p> <p>सविधे,</p> <p style="text-align: center;">मान्यः वर्गशिक्षकः, दशमवर्गः, सर्वकारीया प्रौढशाला, विजयपुरमण्डलम् ।</p> <p>मान्याः,</p>	<p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्										
	<p>पत्रसङ्केतः मद्रा :</p> <table border="1"> <tr> <td>सकाशात्,</td> <td>सविधे,</td> </tr> <tr> <td>छात्रः/छात्रा,</td> <td>मान्य व्यवस्थापकः,</td> </tr> <tr> <td>दशमवर्गः,</td> <td>चौकाम्बाप्रकाशनम्,</td> </tr> <tr> <td>सर्वकारीया प्रौढशाला,</td> <td>काशीनगरम् ।</td> </tr> <tr> <td>विजयपुरमण्डलम् ।</td> <td></td> </tr> </table> <p>पिन् कोड् ५ ८ ९ २ ३ १ पिन् कोड् ६ १ २ ३ ४ १</p>	सकाशात्,	सविधे,	छात्रः/छात्रा,	मान्य व्यवस्थापकः,	दशमवर्गः,	चौकाम्बाप्रकाशनम्,	सर्वकारीया प्रौढशाला,	काशीनगरम् ।	विजयपुरमण्डलम् ।		
सकाशात्,	सविधे,											
छात्रः/छात्रा,	मान्य व्यवस्थापकः,											
दशमवर्गः,	चौकाम्बाप्रकाशनम्,											
सर्वकारीया प्रौढशाला,	काशीनगरम् ।											
विजयपुरमण्डलम् ।												
XVII.	दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत ।	1 × 5 = 5										
45.	<p>सङ्गणकयन्त्रम् ।</p> <p>अथवा</p> <p>राष्ट्रियोत्सवाः ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>i) पीठिका 1</p> <p>ii) विषयनिरूपणम् 3</p> <p>iii) उपसंहारः । 1</p>											